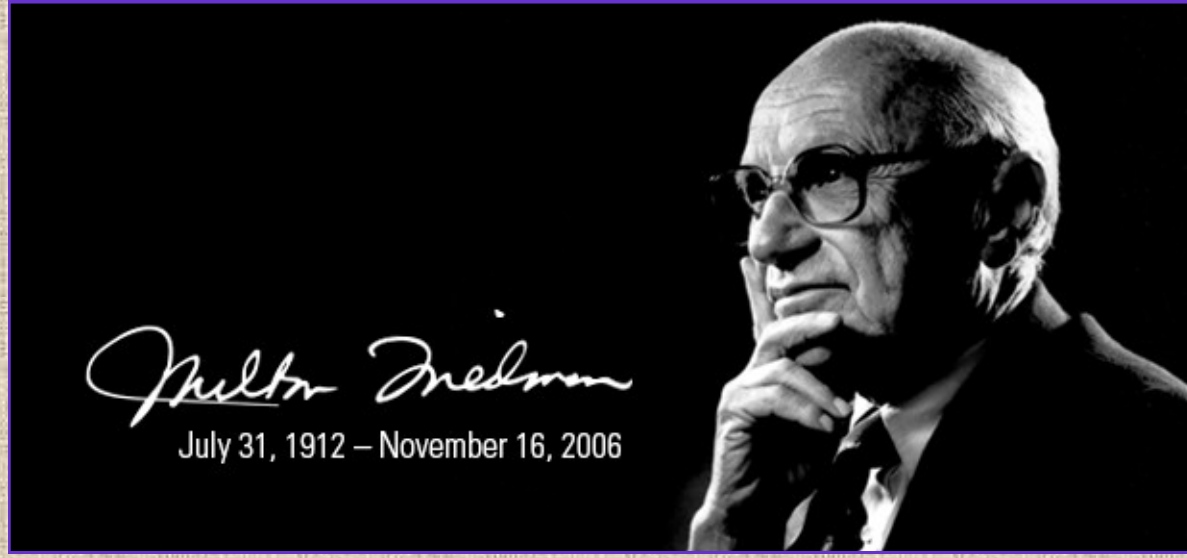

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi TARAFINDAN, 1976 yılında **Milton Friedman'a** (Chicago Üniversitesi, Illinois-ABD) verilmiştir. Friedman bu ödüle “Tüketim Analizine, Para Tarihi ve Teorisine Katkılarından ve İstikrar Politikasının Karmaşıklığına Getirdiği Aydınlatmalardan” dolayı layık görülmüştür.

MILTON FRIEDMAN - 1976 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: Çok fakir bir Avusturya-Macaristan göçmen ailesinin dördüncü çocuğu olan Milton Friedman, 31 Temmuz 1912'de New York'un Brooklyn semtinde doğdu. Küçük yaşta babasını kaybetmesi ve annesinin külah satıcılığı ile geçimlerini sağlıyor olması, gençlik yıllarının parasızlık ile geçmesine neden oldu. Rutgers Üniversitesi'nin verdiği bursu elde edebilmek ve eğitimini sürdürebilmek için lokantada garsonluk, ticarethanede memurluk gibi pek çok küçük işte çalıştı. 1932 yılında bir iktisat asistanı olan Rose Director ile evlendi ve iki çocukları oldu. 2006'da 94 yaşındayken San Francisco'da yaşamını yitirdi.

Eğitim-Kariyer: Lise eğitimini 1928 yılında New Jersey eyaletinde bulunan Rahway High School'da tamamladı. 1932 yılında Rutgers Üniversitesi'nden mezun olan Friedman, matematik ve ekonomi alanlarında uzmanlaştı. Rutgers'ta ders veren A. Burns ile karşılaşması sayesinde ekonomi alanına yönelerek, bu alandaki yüksek lisans eğitimini 1933 yılında Chicago Üniversitesi'nde tamamladı. 1945'te "Bağımsız İşçilerin Gelirleri" konulu doktora tezini Columbia Üniversitesi'nde savundu ve 1946'da Doktora derecesi aldı. Mesleki kariyerine 1933 yılında Columbia Üniversitesi'nde asistanlık ile işe başlayan Friedman, Chicago'ya dönünce H. Schultz'un araştırma asistanlığına atandı. 1935'de Washington'a giderek "New Deal" i hazırlayan ulusal kaynaklar komitesinde çalışmaya karar verdi. Daha sonra ulusal ekonomik araştırmalar bürosunda (NBER) S.Kuznets'in (Nobel 1971) asistanı oldu. 1941-1943 arasında Maliye Bakanlığında, savaş zamanında vergi politikası üzerine çalıştı ve daha sonra Chicago üniversitesinde profesörlük kadrosuna geçti. 1950'de Marshall Planı uygulama danışmanlığı, sonrasında Beyaz Saray adayları olan Barry Goldwater ve R. Nixon' a danışmanlık yaptı . 1977'de öğretim faaliyetlerini bırakarak kendisini tamamen araştırmalarına verdi. H. Hotelling, W. Mitchell, J. Clark gibi şahsiyetlerden etkilenen Friedman, ABD'de "liberalizm Don Kişot'u" olarak bilinmektedir.

Hobileri: En fazla zaman ayırdığı hobisinin okumak olduğu söylemektedir. Düzenli bir spor alışkanlığı olmamakla birlikte tenis ve kayakçılık ile ilgilenmiştir. Ancak 40 yaşından sonra düzenli yürüyüş yapmaya başlayabilmıştır. Bunun dışında bahçe işlerini çok seven eşine ara sıra yardım etmek önem verdiği aktiviteleri arasındadır. Amatör bir marangozdur ve bu tür ahşap işleri yaptığı bir de atölyesi vardır.

İktisat Bilimine Katkıları: Monetarizmin geliştirilmesinde ve tanıtılmasında rol oynayan en önemli isimdir. 1976 yılında "Paranın Miktar Teorisi üzerine çalışmalar" adlı kitabında Monetarizmin temel ilkelerini ortaya koymuştur. Amerika'daki Devlet okullarında öğrencilere ücretsiz öğle yemeği verilmesi tartışmaları sırasında söylediği " *There is no such thing as a Free Lunch* " (Bedava öğle yemeği diye bir şey yoktur) sözü Monetarist ekole inananların ana tartışma eksenini olmuştur. Para politikasının hem genişleme hem de daralma dönemlerinde etkili olduğunu göstermiştir. Tüketim fonksiyonu konusunda Keynes'in (1883-1946) varsayımına karşı "Sürekli Gelir Hipotezi"ni geliştirmiştir. En az devlet müdahalesinin yapıldığı liberal politikaları ve sınırsız serbest rekabeti savunmuş, toplumcu uygulamalara şiddetle karşı çıkmıştır. Ona göre devlet yalnızca güvenlik ve adalet gibi işlerle uğraşmalıdır.